

Serdar DEMİREL

Muhammed Mursi cumhurbaşkanı seçildiğinde Mısır ve Türkiye hattının bölgemizin temel sorunlarını çözmede ve bölgenin geleceğini ilgilendiren temel konularda ortak bir zeminde buluşacağını yazmıştık. Buna olan inancımızın sebebi, Mursi ve Erdoğan'ın temsil ettiği iki ülkenin medeniyet şuurunun aynı değer sisteminden besleniyor olmasıydı.

Malûm olduğu üzere coğrafyamızın hâlihazırda önemli meselelerinin başında Suriye, Filistin, İran'ın nükleer çalışmaları ve Şîî Sünni gerginliği gelmektedir. Bağlantısızlar Hareketi'nin Tahran'daki 16. Zirvesi'nde Mursi tam da bu meselelerde Türkiye ile buluşan güçlü bir söylem ortaya koydu. Bu bağlamda öne çıkan önemli başlıkları özetle ele alalım.

Konuşmasına hamd ve salevleyle, dört halife ve ehli beyte övgü ile başlayan Mursi meâlen şöyle dedi: **“Allah'ım, önderlerimiz Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali'den razı ol! Peygamberimiz Hz. Muhammed'e (sas), Ehl-i Beyt'ine ve sahabesine rahmet et. Onların makamlarını yücelt.”**

Ehli Sünnet'in özelde dört halife, genelde de sahabeyle ilgili temel duruşuna vurgu yapan bu sözlerin içinde bulunduğumuz konjonktürde sembolik anlamı yüksektir. Çünkü Şia ve Sünni gerginliğini besleyen en önemli meselelerin başında Şia'nın sahabeyi tekfir eden, karalayan tarihî duruşu gelir. Bu, dün ümmeti böldüğü gibi bugün de bölen hassas bir meseledir. Mursi bir taraftan ümmet birliğine ve kardeşliğine vurgu yaparken diğer taraftan da bunun olmazsa olmazı olarak sahabeye ihtiramı en yüksek Şîî otoritelere hatırlatmış oldu. Gerginliğin tırmandığı bu yeni dönemde yerinde bir hatırlatmaydı doğrusu. Mursi'nin İran'a yaptığı diğer önemli uyarı da, Nusayrî azınlık diktasının laik Baas rejimine ful destek vermesinin kabul edilemez olduğuydu. Baas rejimin sâdık dostu İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad ve üst düzey İranlı yöneticilerin, Suriye Baas rejiminin temsilcilerinin ve diğer ülkelerden destekçilerinin önünde, Mursi; “Zalim Suriye rejiminin karşısında, Suriye halkının yanında olmak insanlığımızın ve imanımızın gereğidir” diyerek zulmün yanında yer almanın ahlâkı ve imanı zedeleyen boyutunu hatırlattı, akan kanın durması için de etkin bir dış müdahale gerektiğinin altını çizdi.

Mursi'nin İran'a gitmesini İran'ın Esed rejimini desteklemesi sebebiyle yanlış görenler olmuştu. Esed rejimini destekleyenler sevinmiş, mukavemetin yanında olanlar ise üzülmüştü.

Beklenmedik cesur bir hamleyle Mısır'da statükocunun temsilcisi generalleri görevden alarak herkesi şaşırtan Mursi mutedil ve hakkaniyetten yana bir tavır sergiledi; hem İran'ı uyardı, hem de dostluk elini uzattı.

İran'ın barışçıl nükleer enerji çalışmalarını desteklediğini, başta İsrail olmak üzere Ortadoğu'nun nükleer silahlardan arındırılması gerektiğini bir ilke olarak ortaya koydu. Filistin davasının yalnız bırakılmaması gerektiğini, bu konuda yapılması gerekenlere özetle değindi. Bu iki konuda İran'la paralel düştüğünü İran'ı öven sözler eşliğinde ortaya koydu.

Böylece İran'a karşı iyi niyet beslediğini, ama yanlış siyasetine de destek vermeyeceğini bütün bölge halklarına deklare etmiş oldu.

Mısır-İran ilişkileri İran İslâm Devrimi sonrası iyi değildi. Mısır eski rejiminin devrilmesiyle İhvan hareketinden Mursi'nin iktidara gelmesi iki ülke arasında ilişkileri güçlendireceği beklentisine yol açmıştı. Lâkin İran, haksız Suriye politikasından dolayı Müslüman dünyanın kahir ekseriyetinden kendisini izole etmiş bulunmaktadır.

Mursi bu gerçeği İran'a hatırlattı; Suriye rejimine bila kayd destek vermekten vazgeçmesini ve âdil bir çözümden yana tavır almasını söyledi. İran'ın bu çizgiye gelmesini Türkiye'nin de destekleyeceğine kuşku yoktur. Denebilir ki, Mursi, İran'ın zirveden Suriye rejimine destek çıkarma çabasını ilkeli duruşuyla boşa çıkardı.

Bidayetinde karizması zayıf olan Mursi, bu tür hamlelerle hızla yükselen bir lider profili çizmektedir. Bu son çıkışıyla sadece Mısır'da değil, bütün dünyada destek gördü. Konuşmayı izlerken bu yükselen lider profilinin çok şey müjdelediğini hissettim.